International Journal of Kannada Research
www.kannadajournal.com

ISSN: 2454–5813
IJKR 2021; 7(1): 14-16
© 2021 IJKR
www.kannadajournal.com
Received: 07-11-2020
Accepted: 10-12-2020

ಡಾ. ಫಕೀರನಾಯ್ಕ ದುಂಡಪ್ಪ ಗಡ್ಡಿಗೌಡರ
ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಮಹಿಳಾ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಬೈಲಹೊಂಗಲ ೫೯೧೧೦೨ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆ, ರಾಜ್ಯ–ಕರ್ನಾಟ

Corresponding Author:
ಡಾ. ಫಕೀರನಾಯ್ಕ ದುಂಡಪ್ಪ ಗಡ್ಡಿಗೌಡರ
ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಮಹಿಳಾ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಬೈಲಹೊಂಗಲ ೫೯೧೧೦೨ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆ, ರಾಜ್ಯ–ಕರ್ನಾಟ

ಆಕೃತಿಮಾದ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ವಿವಿಧ ಆಕೃತಿಮಾಗಳು

ಡಾ. ಫಕೀರನಾಯ್ಕ ದುಂಡಪ್ಪ ಗಡ್ಡಿಗೌಡರ

ಸಾರಾಂಶ
ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಮಾದ ನಂತರ ಕಂಡು ಬರುವ ಪ್ರಮುಖ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಆಕೃತಿಮಾ (ಟಂಡಿಖಿಜಟಜ) ಆಗಿದೆ. ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಕೃತಿಮಾದ ಮಹತ್ವ ಕುರಿತು ಅನೇಕ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಉಚ್ಚಾರ ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲ ಧ್ವನಿಗಳು ಅರ್ಥ ಧ್ವನಿಗಳಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಧ್ವನಿಗಳು ಅರ್ಥಬದ್ಧವಾದ ಘಟಕಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆಕೃತಿಮಾ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಕೃತಿಮಾದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅದರ ಅರ್ಥ, ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯ ವೈಖರಿ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ನಾವು ದಿನನಿತ್ಯ ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಆಕೃತಿಮಾ ಹೇಗೆ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.
ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು:– ಆಕೃತಿಮಾ, ವಿಭಜನೆ, ಸಂಯೋಜನೆ, ಅ. ಈ. ಹ್ಯಾಕೆಟ್, ಬ್ಲಾಕ್ ಮತ್ತು ಟ್ರೈಗರ್, ಬ್ಲೂಮ್ ಪಿಲ್ಡ್, ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಬದ್ಧ ಆಕೃತಿಮಾ, ಸಮುಚ್ಚಯ, ಆಕೃತಿಮಾ, ಧಾತು ಪ್ರಾತಿಪಧಿಕ ಆಕೃತಿಮಾ, ವ್ಯವಕಲನ ಮತ್ತು ರಿಕ್ತ ಆಕೃತಿಮಾ, ಶೂನ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಕೃತಿಮಾ, ಅನೇಕಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಆದೇಶ ಆಕೃತಿಮಾಗಳು, ಅಂದಿರ್, ಅರ್, ರು, ಇಂದ, ಅನ್ನು.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ:–

ಆಕೃತಿಮಾ (ಟಂಡಿಖಿಜಟಜ) ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ನಿಜವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ಆರಂಭವಾಗುವುದೆ ಆಕೃತಿಮಾದಿಂದ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಧ್ವನಿ ಭಾಷೆಯ ಚಿಕ್ಕಘಟಕವಾದರೆ ಆಕೃತಿಮಾ ಭಾಷೆಯ ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ಚಿಕ್ಕ ಘಟಕವಾಗಿದೆ. ಆಕೃತಿಮಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಅರ್ಥಸಹಿತ ಭಾಷಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವದರ ಜೊತೆಗೆ ರಚನೆ, ಪ್ರಕಾರ, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಧ್ವನಿಗಳಿಂದ ಧ್ವನಿಮಾ, ಧ್ವನಿಮಾದಿಂದ ಆಕೃತಿಮಾ, ಆಕೃತಿಮಾದಿಂದ ವಾಕ್ಯ, ವಾಕ್ಯದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಂವಹನ ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ಆಕೃತಿಮಾ ಘಟಕಗಳಿಲ್ಲದೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಸಂವಹನ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶಬ್ದದ ಅಧ್ಯಯನ ವ್ಯಾಕರಣದ ಪ್ರಥಮ ಹಂತವಾದರೆ ಆಕೃತಿಮಾ ವಿಜ್ಞಾನ ವ್ಯಾಕರಣಶಾಸ್ತ್ರದ ಆರಂಭದ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಆಕೃತಿಮಾವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.

ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳು–

1) ಅ. ಈ. ಹ್ಯಾಕೆಟ್– ಭಾಷೆಯ ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ಘಟಕವೆ ಆಕೃತಿಮಾ.
(೦ ಟಂಡಿಖಿಜಟಜ ಽ ಚಿ ಟುಟಿಟಣಾಟ ಟಜಚಿಟುಟಿಂಜಿಣಾಟ ಣಾಟುಣ ಂಜಿ ಚಿ ಟಚಿಟಿಂಣಾಚಿಂಜ)

೨) **ಬ್ಲಾಕ್& ಟ್ರೈಗರ್–** ಸ್ವತಂತ್ರರೂಪವೇ ಇರಲಿ ಬದ್ಧ ರೂಪವೇ ಇರಲಿ ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ಚಿಕ್ಕ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ವಿಭಜಿಸಲು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಆಕೃತಿಮಾ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
(೦ಟಿಥಿ ಜಿಂಡಿಟ ತಿಜಣಖಿಜಡಿ ಜಿಡಿಜಜ ಂಡಿ ಛಂಣಾಟಜ ತಿಖಿಛಿ ಛಿಚಿಟಿಟಿಂಣ ಛಜ ಜುತುಜಜಜ ಽಟಿ ಣಂ, ಟಚಿಟಟಜಡಿ ಟಜಚಿಟುಟಿಂಜಿಣಾಟ ಂಚಿಡಿಣ ಽ ಚಿ ಟಂಡಿಖಿಜಟಜ)

೩) **ಬ್ಲೂಮ್ ಫೀಲ್ಡ್ –** ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯ ಶಬ್ದರೂಪ ಇನ್ನೊಂದು ರೂಪದೊಡನೆ ಭಾಗಶ:ವಾದರು ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಲಿ, ಋಣಾತ್ಮಕವಾಗಲಿ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಆಕೃತಿಮಾ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆನಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ನಾವು ನೆಲ, ಜಲ, ಮನೆ ಮತ್ತು ಹೂವು, ಹೂಗಳು, ಅಕ್ಕ, ಅಕ್ಕಂದಿರು ಹಾಗೂ ಗಿಡ, ಮರ, ಕಲ್ಲು, ಗಗನ, ನೀರು ಮುಂತಾದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಆಕೃತಿಮಾದ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.
ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಆಕೃತಿಮಾದ ಪ್ರಯೋಗ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ಘಟಕಗಳನ್ನು ವಿಭಜನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ನಂತರ ವಿಭಜಿಸಿಕೊಂಡ ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಬದ್ದವಾಗಿ ಮತ್ತು ಕ್ರಮಬದ್ದವಾಗಿ ಸಂಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. (ಜೋಡಿಸಬೇಕು)

ಉದಾ:– ರಾಮನು ಸೀತೆಯ ಗಂಡ, ನಮ್ಮ ದೇಶ ಭಾರತ
ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಆಕೃತಿಮಾವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು "{ }" ಈ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಆಕೃತಿಮಾದ ಪ್ರಕಾರಗಳು:–
ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಕೃತಿಮಾ – (ಈಡಿಜಜ ಟಈಡಿಖಿಜಟಜ) ನಾವು ಉಚ್ಚಾರ ಮಾಡುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ಘಟಕಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆಯೋ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಕೃತಿಮಾ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆಕೃತಿಮಾಗಳು ಭಾಷೆಯ ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ಚಿಕ್ಕ ಘಟಕಗಳಾಗಿದ್ದು ಮತ್ತೊಂದು ಘಟಕದ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಉದಾ:– ಹುಡುಗ, ಹುಡುಗಿ, ಅಣ್ಣ, ತಂಗಿ, ಪುಸ್ತಕ, ಹಾಡು, ಬಾ ಮುಂತಾದವುಗಳು.

೨) ಬದ್ಧ ಆಕೃತಿಮಾ (ಃಠಣಟಜ ಟಈಡಿಖಿಜಟಜ) ಭಾಷೆಯ ಯಾವ ಘಟಕ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಬದ್ಧ ಆಕೃತಿಮಾ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬದ್ಧ ಆಕೃತಿಮಾಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಉದಾ:– ಗಳು, ಅಂದಿರು, ರು, ಇಂದ, ಅನ್ನು, ಗಳು – ಮರಗಳು, ಅಂದಿರು– ಅಣ್ಣಂದಿರು, ರು– ಹುಡುಗರು, ಇಂದ– ಮರದಿಂದ, ಅನ್ನು– ಮರವನ್ನು ಇತ್ಯಾದಿ.
ಇಂಗ್ಲೀಷ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯು ನಾವು ಬದ್ಧ ಆಕೃತಿಮಾಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಉದಾ:– ಇಟಿಠ– ತಿಡುಣಟಿಠ, ುಟ – ುಟಠಿಖುಛಟಜ, ಜಜ– ಜಜಣಛಿಚಿಣಜಜ

೩) ಸಮುಚ್ಚಯ ಆಕೃತಿಮಾಗಳು (ಿಜಜುಣುತಜ ಟಈಡಿಖಿಜಟಜ) ಧಾತುಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಾತಿಪಧಿಕಗಳಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಕೃತಿಮಾಗಳಿಗೆ ಸಮುಚ್ಚಯ ಆಕೃತಿಮಾ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಮುಚ್ಚಯ ಆಕೃತಿಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅ) **ಪೂರ್ವ ಪ್ರತ್ಯಯ–** ನಾವು ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಧಾತು ಅಥವಾ ಮೂಲರೂಪದ ನಂತರವೇ ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಮೂಲ ರೂಪದ ಹಿಂದೆಯೂ
ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವ ಪ್ರತ್ಯಯ ಆಕೃತಿಮಾ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾ:– ಸತ್+ಜನ=ಸಜ್ಜನ, ಸತ್+ಮಾರ್ಗ=ಸನ್ಮಾರ್ಗ,ಸತ್+ಭಕ್ತಿ=ಸದ್ಭಕ್ತಿ,ಸತ್+ಪಥ=ಸತ್ಪಥ ಸತ್+ನಡತೆ =ಸನ್ನಡತೆ, ಸತ್+ಪುರುಷ =ಸತ್ಪುರುಷ ಸತ್+ಕ್ರಿಯೆ =ಸತ್ಕ್ರಿಯೆ ಇತ್ಯಾದಿ.
ಇಂಗ್ಲೀಷನಲ್ಲಿಯು ಕೂಡಾ ನಿಷೇದಾರ್ಥಕ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೂಚಿಸುವದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಬಳಸುವದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.
ಉದಾ:– ಠಿಖುಛಟಜ–ುಟಠಿಖುಛಟಜ, ಈಚಿಛಿಣ – ುಟಜಿಚಿಛಿಣ, ಒಂಡಿಚಿಟ –ುಟಟಂಡಿಚಿಟ,ಂಡಿಜಜ – ಜುಚಿಂಡಿಜಜ

ಬ) **ಅಂತ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು:–** ಧಾತು ಅಥವಾ ಪ್ರಾತಿಪಧಿಕದ ನಂತರ ನಾವು ಕೆಲವು ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಕೃತಿಮಾದ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಸೇರುವ ಬದ್ಧ ಆಕೃತಿಮಾಗಳಿಗೆ ಅಂತ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾ:– ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕುಡುಕರು, ಕಿವುಡರು, ಮರಗಳು, ಪೆನ್ನಿನಿಂದ, ಗಿಡದಲ್ಲಿ, ಗುರುವನ್ನು, ಅಣ್ಣಂದಿರು, ಇಂಗ್ಲಿಷನಲ್ಲಿ ತಿಠಟಜಟ', ಛಠಾಇ' ಖಣಟಟಜಡಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು.

ಕ) **ಅಂತ: ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು:–** ಧಾತು ಅಥವಾ ಪ್ರಾತಿಪಧಿಕದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರಿ ಶಬ್ದ ರಚನೆಯಾದರೆ ಅದನ್ನು ಅಂತ: ಪ್ರತ್ಯಯ ಆಕೃತಿಮಾ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅರಬ್ಬಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.
ಉದಾ:– ಇಂಗ್ಲೀಷನಲ್ಲಿ ಏ– ಚಿ–ಖಿ–ಛ ಬರೆ ಎಂದರ್ಥ. ಅರಬ್ಬಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ೦–ಚಿ –ಟ–ು, >ಕುಳಿತುಕೋ ಎಂದರ್ಥ ಇಲ್ಲಿ ಚಿ ಮತ್ತು ು ಅಂತ: ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಾಗಿವೆ.

ಡ) **ಸಹ ಪ್ರತ್ಯಗಳು:–** ಧಾತುವಿನ ಜೊತೆಜೊತೆಯಾಗಿ ಬರುವ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಸಹ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಅವಿಭಾಜಕ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಯು ಏರಿಳಿತದಿಂದಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಪಂಜಾಬಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥಹ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತವೆ.

ಉದಾ:– ಕಚಿಟಟಚಿ –> ತಂಪು, ಕಚಿಟಟಚಿ –> ಗರ್ವ, ಕಚಿಟಟಚಿ –> ಕೊಲ್ಲು

೪) ಧಾತು ಮತ್ತು ಪ್ರಾತಿಪಧಿಕ ಆಕೃತಿಮಾ (ಖಠಠಣ ಚಿಟಜ ಣಜಟ) ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರಾತಿಪಧಿಕದೊಡನೆ ಬಂದು ಸೇರಿ ಶಬ್ದ ರಚನೆಯಾದರೆ ಅದನ್ನು ಧಾತು & ಪ್ರಾತಿಪಧಿಕ ಆಕೃತಿಮಾ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾ:– ಮರಕ್ಕೆ, ಇಲ್ಲಿ ಮರ– ಧಾತು. ಕೆ– ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ.
ಮರದಿಂದ– ಇಲ್ಲಿ ಮರ– ಧಾತು, ದ–ಪ್ರಾತಿಪಧಿಕ, ಇಂದ– ವಿಭಕ್ತಿ

ಪ್ರತ್ಯಯ ಇಂಥಹ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಬಹುದು.

೫) ವ್ಯವಕಲನ ಆಕೃತಿಮಾ (ಖಣಥಣಡಿಚಿಛಿಣುತಜ ಟಠಿಡಿಠಿಖಜಟಜ) ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ಶಬ್ದ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ಭಾಷಿಕ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರು ಶಬ್ದವನ್ನು ಅಥವಾ ಘಟಕವನ್ನು ತಗೆದು ಹಾಕಿದಾಗ ಉಳಿದ ಶಬ್ದ ಅಥವಾ ಘಟಕದಿಂದ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಅರ್ಥ ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ವ್ಯವಕಲನ ಆಕೃತಿಮಾ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾ:– ಗಂಡಸು– ಗಡಸು, ತಿಗಡಿ– ಗಡಿ, ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಪ್ರೆಂಚ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯು ಕೂಡಾ ವ್ಯವಕಲನ ಆಕೃತಿಮಾ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೬) ರಿಕ್ತ ಆಕೃತಿಮಾ) (ಇಟಠಿಣಥಿ ಟಠಿಡಿಠಿಖಜಟಜ)
ಕೆಲವೊಮ್ಮ ಭಾಷಿಕ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರೂಪಗಳು ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೊಂದಿರದೇ ಇದ್ದರು ಆಕೃತಿಮಾ ಎಂದು ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಶಬ್ದ ರಚನೆಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅನಿವಾರ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ರಿಕ್ತ ಎಂದರೆ ಖಾಲಿ ಎಂದರ್ಥ.

ಉದಾ:– ಮನೆಯನ್ನು– ಮನೆ+ಅನ್ನು, ಗುರುವನ್ನು – ಗುರು+ಅನ್ನು, ಮರದಲ್ಲಿ – ಮರ+ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಯ, ವ, ದ, ರಿಕ್ತ ಆಕೃತಿಮಾಗಳಾಗಿವೆ.

೭) ಶೂನ್ಯ ಆಕೃತಿಮಾ (ಚಿಜಡಿಠಿ ಟಠಿಡಿಠಿಖಜಟಜ)
ನಾವು ಕೆಲವೊಂದು ಸಲ ಶಬ್ದ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಏಕವಚನ ಇದ್ದರು ಕೂಡಾ ಅದನ್ನು ಬಹು ವಚನ ಎಂದೇ ಗುರುತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು ಶೂನ್ಯ ಆಕೃತಿಮಾ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳು ಬಹುವಚನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು ಕೂಡಾ ನಾವು ಅವುಗಳನ್ನು ಏಕವಚನ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಬಳಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಉದಾ:– ಕೂದಲು, ಅಕ್ಕಿ, ನೀರು, ಇತ್ಯಾದಿ. ಇಂಗ್ಲೀಷನಲ್ಲಿ ಠಿಜಠಠಿಟಜ, ಊಚಿುಡಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು.

೮) ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಕೃತಿಮಾ (ಗಟುಡಣಾಜ ಟಠಿಡಿಠಿಖಜಟಜ)
ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ಒಂದು ಶಬ್ದರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವಂತ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಧ್ವನಿಗಳು ಅಥವಾ ಘಟಕಗಳು ಅರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯದೇ ಇದ್ದರು ಅವುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಶಬ್ದರಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಕೃತಿಮಾ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾ:– ಗುಡಿಗುಂಡಾರ, ಹುಳಹುಪ್ಪಡಿ, ಹೊಲಗಿಲ, ಮನೆಮಠ, ಕಾಲುಗೀಲು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಆಕೃತಿಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕಾರ್ಥ ಆಕೃತಿಮಾ ಪ್ರತ್ಯಾಪನ ಆಕೃತಿಮಾ, ಆದೇಶ ಆಕೃತಿಮಾ, ದ್ವಿತ್ವಕೃತಿ ಆಕೃತಿಮಾ ಮತ್ತು ಪುನರುಕ್ತ ಆಕೃತಿಮಾಗಳೆಂದು ಆಕೃತಿಮಾಗಳನ್ನು ವರ್ಗಿಕರಿಸಿದ್ದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ:–
ನಾವು ದಿನನಿತ್ಯ ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಯು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಗಳು, ಧ್ವನಿಮಾಗಳು ಮತ್ತು ಆಕೃತಿಮಾಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅರ್ಥದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆಕೃತಿಮಾಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ವಾಕ್ಯದ ರಚನೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ವಿವಿಧ ಆಕೃತಿಮಾಗಳ ಅಧ್ಯಯನದ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಇರಲೇಬೇಕೆಂಬುದು ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸಂದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು:–
೧) ಡಾ. ಕೆ. ಕೆಂಪೆಗೌಡ, ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪರಿಚಯ, ನವ ಭಾರತೀ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು, ೨೦೦೨.
೨) ಡಾ. ಸಂಗಮೇಶ ಸವದತ್ತಿಮಠ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ವ್ಯಾಸಂಗ, ರೂಪದರ್ಶಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಧಾರವಾಡ,೧೯೭೯.
೩) ಎಂ. ಎಚ್. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ, ಸಂಕ್ಷೀಪ್ತ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಚರಿತ್ರೆ, ಅಂಕಿತ ಪುಸ್ತಕ ಬೆಂಗಳೂರು, ೧೯೯೯.
೪) ರಾ. ಯ. ಧಾರವಾಡಕರ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಗೀತಾ ಬುಕ್ ಹೌಸ್ ಮೈಸೂರು, ೧೯೫೧.
೫) ಡಾ. ಕೆ. ಕೆಂಪೆಗೌಡ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಚರಿತ್ರೆ, ನವ ಭಾರತೀ ಪ್ರಕಾಶನ ಮೈಸೂರು, ೧೯೯೩.
೬) ಡಾ. ಚೆ. ಸಿ ನಿಂಗಣ್ಣ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕೋಶ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಪ್ರಕಾಶನ ಕಲಬುರಗಿ, ೨೦೦೮.
೭) ಹಂಪ ನಾಗರಾಜಯ್ಯ, ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ, ಡಿ.ವಿ.ಕೆ ಮೂರ್ತಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಮೈಸೂರು, ೨೦೧೫.
೮) ಡಾ. ಎಂ. ಚಿದಾನಂದ ಮೂರ್ತಿ, ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳು, ಡಿ.ವಿ.ಕೆ ಮೂರ್ತಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಮೈಸೂರು, ೨೦೧೫.